STYRELSEN

Radio- og tv-nævnet

Louise Nygaard Andersen
Fuldmægtig, cand.jur.

lna@kulturstyrelsen.dk
www.kulturstyrelsen.dk

19. juni 2015

Radio24syv
Vester Farimagsgade 41, 2. sal
1606 København V

Att.: Jørgen Ramskov

Klage over ulovlig sponsorering af programmerne "All Inclusive i Alanya" sendt på Radio24syv

Sammendrag

Jan Gindrup har ved mail af 6. april 2015 klaget over programmerne "All Inclusive i Alanya" sendt på Radio24syv.

Radio- og tv-nævnet har nu taget stilling i sagen og truffet afgørelse om, at Radio24syvs kreditering af Star Tour i begyndelsen og slutningen af programmerne "All Inclusive i Alanya" er udformet i overensstemmelse med reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 1, 1. pkt.

Nævnet har endvidere afgjort, at angivelserne af Star Tour inde i programmerne er i strid med reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 1, 2. pkt. hvorefter sponsorangivelser ikke må forekomme inde i et program.

Nævnet har endvidere afgjort, at programmerne ikke indeholder tilskyndelser til køb af sponsors produkter i strid med reklamebekendtgørelsens § 28, stk. 1.

Nævnet har endelig afgjort, at programmerne ikke indeholder skjult reklame for de virksomheder m.fl., der medvirker i programmerne, i strid med § 72 i radio- og fjernsynsloven og reklamebekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Sagens oplysninger

Klagen vedrører programmerne "All Inclusive i Alanya", der er sendt på Radio24syv. Seneste konkrete udsendelsestidspunkt er ifølge klager den 17. marts 2015.

Klager anfører, at programmerne er i strid med § 26, stk. 1, 2. pkt., i bekendtgørelse nr. 801 af 21. juni 2013 om reklamer og sponsorering mv. af programmer i radio, fjernsyn og on demand-audiovisuelle medietjenester samt indgåelse af partnerskaber (reklamebekendtgørelsen), fordi sponsoren får sit navn nævnt løbende gennem programmerne. Endvidere anfører klager, at programmerne indeholder skjult reklame for de restauranter m.fl., der medvirker i programmerne.

Beskrivelse af programsammendraget
"All Inclusive i Alanya" er en programserie på i alt fire afsnit. Radio24syv har som bilag til høringssvar af 23. april 2015 vedlagt et sammendrag af de sidste to programafsnit, herunder det påklagede, der har en samlet varighed af 55 minutter.

Programsammendraget indledes med intromusik og speaket:

"Du lytter til Radio24syv – fordi det er den helt originale taleradio. Velkommen til 24syv-dokumentar".

Den ene programvært spørger den anden, om han er klar til at lave en bombe i swimmingpoolen. Værternes samtale afbrydes af musik og et speak lyder:

"24syv-dokumentar har i samarbejde med Star Tour sendt reporterne Anders Olling og Jesper Henriksen til den tyrkiske feriedestination, Alanya."

Værternes samtale om at lave bombe i swimmingpoolen høres atter i baggrunden, og speaket fortsætter:

"Vi sender nu "All Inclusive i Alanya".

Herefter fortsætter programværternes samtale fra swimmingpoolen.

Programmerne følger de to programværter i Alanya, der bl.a. besøger forskellige steder i byen og forskellige danskere, der på forskellig vis er bosiddende i Alanya. Programmerne skifter løbende frem og tilbage mellem programværternes forskellige besøg, herunder et besøg hos en dansker bosiddende i Alanya på en lystyacht, to studerende kvinder, der bor i Alanya og studerer på fjernstudie i Danmark, den eneste danske restaurant i byen m.fl.

Det første besøg er hos danskeren Buller, der bor på en lystyacht i Alanya. Programværten præsenterer besøget:

"Vi har været meget heldige. Vi er via Star Tours velvillighed kommet til at bo på det her hotel med All inclusive. Vi er blevet fløjet herned. Vi har været på besøg i Amin Jensens hus, og nu skal vi ud og se Bullers kæmpestore lystyacht."

Herefter skiftes over til et interview med to unge studerende, der bor i Alanya. Interviewet handler bl.a. om, hvorfor de har fravalgt at bo i Danmark, mens de læser, gode ting ved Alanya som f.eks. hvor det er godt at shoppe etc.

Programværterne besøger også den eneste danske restaurant i byen. Ejeren interviewes, der læses op fra menukortet, og værterne prøver maden.

På en taxatur har værterne en samtale med taxachaufføren, hvor de bl.a. fortæller ham navnet på deres hotel, og at de rejser med Star Tour.

Efter et interview med en dansker, der bor fast i Alanya, har program-værterne følgende samtale:

- "Vi er på sponsortur med Star Tours i Alanya".
- "Du sagde Tours"
- "Arh fuck. Vi er på sponsortur i Alanya med Star Tour. Mens tåregas-sen…"
- "Ludertur"
- "Med Star Tour"
-"Ludertur"

Den ene vært rømmer sig.

- "Det er jo det, der inden for journalistikken hedder en ludertur. Der, hvor man på en eller anden måde har et problem, fordi man kan be-tvivle ens integritet i forhold til det, man siger. Det ved jeg ligesom ikke, om er tilfældet på den her tur indtil videre."
- "Jeg har ikke haft den store grund til at sige noget ondt om Star Tours. Eller Star Tour".
- "Ja, for det hedder vel egentlig Star Tour?"
- "Vi kunne have dækket oprøret i Istanbul, men vi dækker buffeten i Alanya".
- "Det er korrekt. Sådan kan journalistik være mange forskellige ting".

- "Men altså, jeg lagde et billede op på Facebook her den anden dag fra vores tur i Alanya, og der fik jeg faktisk et like fra en journalist på Information".
- "Så er alt i orden".

Et par minutter senere har værterne endnu en samtale:

- "Vi skal lige huske at sige, hvem der er vores godgører her på rejsen".
- "Det synes jeg faktisk ikke, at vi har gjort tilstrækkeligt".
- "Årh ja, jo jo, okay. Vi er i Alanya, og vi bor på Marguerita Hotel, og vi har ligesom, ja vi har jo faktisk fået en del rabat af Star Tour – Stig Ellings selskab, som har været så venlige at give os nogle billige fly- og hotelbilletter. Og så er det sådan, at vi begge to har blå armbånd om vores ene håndled, og det betyder, at vi kan spise gratis tre gange om dagen plus kaffe og kage om eftermiddagen henne på hotellet, og det synes jeg, at vi har gjort godt."
- "Så tak til Star Tours".

Efter programsammendraget kommer der en melodi og følgende end credits:

"Vi har sendt i samarbejde med Star Tour All Inclusive i Alanya. Optagelse, aircondition og pomfritter: Anders Olling og Jesper Henriksen. Klip og musik: Kim G. Hansen".

Høringssvar

Radio24syv:
Radio24syv har i høringssvar af 23. april 2015 oplyst, at intentionen med programmerne er at beskrive én af danskernes mest benyttede ferieformer, "all inclusive" konceptet. Programmerne er en reportage, der giver et indblik i, hvordan en række forskellige feriegæster på godt og ondt opfatter denne ferieform og ferieoplevelser mere generelt. Det er således en radioreportage, der skildrer både de positive, men bestemt også de negative oplevelser og holdninger fra gæsterne.

Radio24syv anfører, at Radio24syv ikke på nogen måde har haft til hensigt at lave en reportage, der reklamerer for en bestemt ferieform eller en bestemt rejsearrangør. Endvidere anfører Radio24syv, at programmerne i sin endelige form ikke kan opfattes som en reklame for en rejsearrangør.

Endvidere ønsker Radio24syv at understrege, at Star Tours på ingen måde og på intet tidspunkt har haft nogen indflydelse på programmernes indhold – og heller ikke på nogen måde stillet krav om dette.

Radio24syv må med beklagelse anerkende, at samarbejdet med rejsearrangøren Star Tour i den konkrete form ikke er i overensstemmelse med reglerne i reklamebekendtgørelsen. Dette skyldes, at Star Tour har ydet et økonomisk tilskud i form af en betalt flybillet til rejsemålet Alanya – og samtidig nævnes med navn flere gange i selve programmerne.

Radio24syvs ledelse har på baggrund af denne sag indskærpet reklamebekendtgørelsens regler.

Radio- og tv-nævnets vurdering
Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 255 af 20. marts 2014, på sit møde den 18. juni 2015 behandlet sagen og skal udtale:

Sponsorkreditering af Star Tour:
Programmerne er efter det oplyste sponsoreret af Star Tour. Det er derfor reglerne om sponsorering, der finder anvendelse.

Det fremgår af § 26, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen, at sponsorerede programmer i bl.a. radio klart skal kunne identificeres ved, at sponsorens navn, logo eller andet symbol, herunder en angivelse af sponsorens produkt, tjenesteydelse eller et kendemærke herfor, er angivet ved programmets begyndelse, slutning eller begge steder. Sådanne angivelser må derimod ikke forekomme i programmet.

Star Tour krediteres i begyndelsen og slutningen af programmerne. Radio- og tv-nævnet finder, at krediteringen sker på neutral vis og placeres i overensstemmelse med § 26, stk. 1, 1. pkt., i reklamebekendtgørelsen.

Imidlertid må angivelser af sponsor ikke forekomme inde i selve programmet, jf. reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 1, 2. pkt.
Radio24syv erkender i høringssvaret, at stationen har begået en fejl i denne henseende, eftersom Star Tour, der har sponsoreret rejsen til Alanya, nævnes flere gange i programmerne.

Det er Radio- og tv-nævnets opfattelse, at programværternes drøftelse af den sponsorbetalte tur mv. omfatter gentagne angivelser af sponsor inde i programmerne. På denne baggrund finder Radio- og tv-nævnet,

at programmerne er i strid med reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 1, 2. pkt.

Det kan herefter overvejes, om programmerne er udformet i strid med § 28, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen, hvorefter et sponsoreret program ikke må tilskynde til køb eller leje af sponsorens eller andres produkter og tjenesteydelser, navnlig må disse ikke fremhæves med henblik på at fremme afsætningen af dem.

Programværterne nævner flere forhold vedrørende den sponsorbetalte tur, herunder eksempelvis buffeten på hotellet, at hotelværelset har aircondition mv. Radio- og tv-nævnet finder ikke, at disse udtalelser har en anprisende karakter. Udtalelserne er tværtimod af så useriøs og latterliggørende en karakter, at de ikke kan opfattes som tilskyndelser til lytterne om at købe en rejse hos Star Tour. På denne baggrund finder Radio- og tv-nævnet ikke, at programmerne er udformet i strid med reklamebekendtgørelsens § 28, stk. 1.

Skjult reklame for den danske restaurant i Alanya:
Programmerne indeholder bl.a. forskellige besøg hos danskere, der af den ene eller anden årsag bor i Alanya. I den forbindelse besøger programværterne den eneste danske restaurant i Alanya. Det skal derfor vurderes, om programmerne indeholder skjult reklame for restauranten.

Det følger af § 72 i radio- og fjernsynsloven og § 2, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen, at reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer.

Reklamer, der udsendes i strid med reglerne, udgør skjult reklame.

Det fremgår af Radio- og tv-nævnets praksis på området, som er baseret på reglerne herom i artikel 1, litra j), i direktiv 2010/13/EU, at præsentationer i ord eller billeder af varer eller tjenesteydelser m.v. udgør skjult reklame, når denne fra medietjenesteudbyderens side er ment som en reklame og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til sin art.

Eftersom det kan være svært at afgøre, hvorvidt en given henvisning mv. er tilsigtet, er det i henhold til Kommissionens fortolkningsmeddelelse 2004/C 102/02 om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "Fjernsyn uden grænser", berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse". I den konkrete vurdering kan der således lægges vægt på, hvorvidt en fremhævelse af en vare eller tjenesteydelse

mv. er berettiget under hensyntagen til udsendelsens redaktionelle indhold.

Direktivets definition af skjult reklame finder efter sin ordlyd udelukkende anvendelse på tv. Kommissionens fortolkningsmeddelelse, herunder indførelsen af begrebet "uberettiget fremhævelse", finder ligeledes efter sin ordlyd udelukkende anvendelse på tv. Det er imidlertid Radio- og tv-nævnets faste praksis, at de samme betragtninger er relevante for vurderingen af eventuel skjult reklame i radio.

Spørgsmålet er derfor, om der er sket en fremhævelse af den danske restaurant og i bekræftende fald, om denne fremhævelse er redaktionelt berettiget.

Programværterne besøger Alanyas eneste danske restaurant, hvor de interviewer den danske ejer om restauranten. På denne baggrund finder Radio- og tv-nævnet, at der er tale om en fremhævelse af den danske restaurant.

Spørgsmålet er herefter, om fremhævelsen af den danske restaurant er berettiget under hensyntagen til programmernes redaktionelle indhold og formål.

Programmerne består af forskellige interviews med danskere i Alanya. Radio- og tv-nævnet finder, at et besøg på den danske restaurant i Alanya i et program, der handler om danskere i Alanya har den fornødne redaktionelle sammenhæng.

Interviewet indeholder bl.a. en oplæsning af restaurantens menukort, der udelukkende indeholder gammeldags dansk mad. Radio- og tv-nævnet finder, at oplæsningen af menukortet er redaktionelt berettiget.

Samlet set finder Radio- og tv-nævnet ikke, at programmerne indeholder skjult reklame for den danske restaurant i strid med reklamebekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Radio- og tv-nævnet har alene taget stilling til det sammendrag af programserien, som indeholder de sidste to programafsnit, herunder det påklagede.

På baggrund heraf har Radio- og tv-nævnet truffet følgende

AFGØRELSE

Sponsorkrediteringen af Star Tour i begyndelsen og slutningen af programmerne "All Inclusive i Alanya" er udformet i overensstemmelse med reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 1, 1. pkt., hvorefter sponsorer skal krediteres ved programmets begyndelse, slutning eller begge steder.

Angivelserne af Star Tour inde i programmerne er i strid med reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 1, 2. pkt., hvorefter sponsorangivelser ikke må forekomme inde i et program.

Programmerne indeholder ikke tilskyndelser til køb eller leje af Star Tours produkter i strid med reklamebekendtgørelsens § 28, stk. 1.

Programmerne indeholder ikke skjult reklame for den danske restaurant i Alanya i strid med § 72 i radio- og fjernsynsloven og § 2, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen, idet besøget på og omtalen af den danske restaurant er redaktionelt berettiget.

Caroline Heide-Jørgensen
Næstformand

Louise Nygaard Andersen
Nævnssekretær

Kopi sendt til:
Jan Gindrup